

AI, ai, AI... kunstmatig of kunstzinnig zorgonderwijs?
Balans tussen technologie en vakmanschap
HGZO-congres | 29 januari 2026 | WICC, Wageningen

Programma

Workshopronde 1 donderdag 29 januari 2026 - 11:15 - 12:30 uur

1. Door de wasstraat: een mensgerichte aanpak om het leerpotentieel van digitaal (simulatie)onderwijs te benutten

Laura Vuijk

Charlotte Manning

Petra Huizenga-de Jong

NHL Stenden

De gezondheidszorg komt steeds meer onder druk te staan door de vergrijzing, ontgroening en de krimp. Om de instroom van nieuwe en goed toegeruste verpleegkundigen te bevorderen wordt binnen de opleiding Verpleegkunde van NHL Stenden Hogeschool sinds 2021 (digitaal) simulatie onderwijs ingezet in samenwerking met studenten, docenten, onderzoekers en het werkveld. AI wordt ingezet om bijvoorbeeld gesprekssimulaties steeds realistischer te maken.

In de simulatiewasstraat worden studenten vanuit een constructieve alignment op een praktische manier voorbereid op wat hun toekomstige praktijkplek van hen vraagt, door de inzet van ervaren docenten wordt het leereffect van de AI- en XR-toepassingen optimaal benut. In de simulatiewasstraat worden studenten vaardig en zelfredzaam in de inzet van verschillende technologieën in hun ontwikkeling als zorgprofessional. Door docenten te benutten op hun kwaliteiten, ontstaat een impactvolle wisselwerking tussen technologie en menselijkheid.

Deze workshop is gericht op ontwikkelaars en uitvoerders van zorgonderwijs, en iedereen die een mensgerichte aanpak wil (blijven) inzetten in het digitaliseren van onderwijs. In de workshop kunnen deelnemers zelf 'door de wasstraat', nemen we hen mee in wat de inzet van deze toepassingen in het onderwijs vraagt, en hoe dit zo georganiseerd wordt dat dit goed aansluit op wat een specifieke (toekomstige) praktijkplek aan kennis en vaardigheden vraagt.

Bronnen:

[Future Proof Nurses: verpleegkundigen opleiden middels simulaties | Onderwijskennis](#)

2. Studenten aan het woord over AI en datagedreven zorg

Jobke Wentzel

Fenne Verhoeven

Windesheim

Deze workshop is bedoeld voor docenten en onderwijskundigen die zoeken naar manieren om AI en datagedreven zorg betekenisvol in hun onderwijs te integreren.

Het doel van de workshop is om samen te verkennen hoe studenten zelf kijken naar AI in de zorg en hoe hun perspectieven als startpunt kunnen dienen voor onderwijsontwikkeling. Binnen het Comeniusproject Datagedreven zorg en AI voor hbo-Verpleegkunde wordt hiervoor een cultural probe uitgevoerd: studenten verzamelen via dagboeken, fotosafari's en korte interviews hun eigen beelden, vragen en ervaringen rond AI en datagedreven zorg. Dit onderzoek is in uitvoering maar zal naar verwachting rijke inzichten opleveren: van enthousiasme en nieuwsgierigheid tot handelingsverlegenheid en zorgen over ethiek.

We presenteren we de belangrijkste opbrengsten van de cultural probe en gaan met de deelnemers in gesprek: Welke beelden herkennen je bij je eigen studenten? Hoe kunnen deze uitkomsten helpen om lessen over AI en datagedreven zorg relevanter, actiever en laagdrempeliger te maken? We delen reeds geïdentificeerde lesmaterialen en cursussen en nodigen deelnemers uit eigen voorbeelden ook te delen.

De relevantie voor HGZO-bezoekers is groot: studenten leren niet vanzelf de datavaardigheden die in het Bachelor of Nursing 2030-profiel gevraagd worden. Door hun perspectieven als vertrekpunt te nemen, sluiten we beter aan bij hun belevingswereld en vergroten we motivatie en leerimpact. Deelnemers worden actief betrokken via casusbesprekingen, kleine groepsopdrachten en gezamenlijke reflectie. Zo ervaren zij zelf hoe studentperspectieven richting kunnen geven aan onderwijs dat AI en datagedreven zorg niet als “te kunstmatig”, maar juist als kunstzinnig en betekenisvol onderdeel van het zorgonderwijs positioneert.

3. Bedside teaching om klinisch redeneren te versterken

*Jettie Vreugdenhil
Amsterdam UMC*

Bedside Teaching (BST) is een krachtige onderwijsvorm, om met studenten de relatie tussen dat wat zij in de praktijk waarnemen met het in theorie geleerde te verbinden.

Onderwijs in klinisch redeneren gebeurt op scholen vanuit modellen en stappenplannen, met tijd om stapsgewijs te analyseren. In de praktijk redeneren zorgverleners vanuit de patiënt, in het moment (1). Van patiënt-specifiek redeneren naar waarschijnlijke verklaringen. Echter, BST wordt steeds minder gebruikt in gezondheidszorg opleidingen, door hoge patiënt-turnover, ontbrekende training van begeleiders of onzekerheid over hoe patiënt het ondergaat (2). BST vraagt om inhoudelijke kennis van b.v. ziekteleer, de patiënt goed leren kennen en didactische kennis. Zo is niet alleen de begin situatie van een groepje interprofessionele studenten verschillend, klinisch redeneren kan voor elke beroepsgroep een anders zijn (3).

- Relatie thema: Klinisch redeneren, in het moment, met de patiënt is een kenmerk van verpleegkundig vakmanschap (4).

Doel van de workshop is om met de deelnemers de mogelijkheden en vormen van BST te verkennen en om elkaar te inspireren, vanuit verschillende praktijken en opleidingen.

De doelgroep: collega opleiders in de praktijk, werkbegeleiders en theoriëdocenten

Werkvorm: wereld café met 4 tafels: 1) wat zijn praktische tips om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid te vergroten? 2) welke vormen en modellen van BST zijn er? 3) hoe kan BST op een IPE- leerwerkplaats vorm krijgen? 4) wat hebben begeleiders nodig om BST te kunnen uitvoeren? (praktische) relevantie: BST beoogt de brug te slaan en transfer te bevorderen tussen theorie en praktijkonderwijs.

Bronnen:

1. Tanner CA. Thinking like a nurse: a research-based model of clinical judgment in nursing. J Nurs Educ. 2006;45(6):204-11.
2. Peters M, Ten Cate O. Bedside teaching in medical education: a literature review. Perspect Med Educ. 2014;3(2):76-88.
3. Visser CLF, Kusurkar RA, Croiset G, Ten Cate O, Westerveld HE. Students' motivation for interprofessional collaboration after their experience on an IPE ward: A qualitative analysis framed by self-determination theory. Med Teach. 2018:1-9.
4. Chan GK, Benner P, Burns EM, Orozco R, Bowman M, Escobedo-Wu ELG, et al. Establishing the "North Star" for Clinical Education to Accelerate Practice Readiness: Implications for Leaders, Faculty, Educators, Nursing Professional Development Practitioners, and Preceptors. Nurs Adm Q. 2025.

4. Creëer jouw eigen AI companion in klinisch redeneren

(wordt ook in workshopronde 2 aangeboden)

Sijmen Hacquebord

Jaap Jansen

Thijs van Houwelingen

Hogeschool Utrecht

Het ontwikkelen klinisch redeneren bij studenten is voor docenten een arbeidsintensief proces. Hierdoor krijgen sommige studenten tijdens klassikale bijeenkomsten niet de aandacht die ze zouden willen hebben. De inzet van artificiële intelligentie (AI) kan hierin mogelijk een ondersteuning in zijn. Deze workshop geeft de deelnemer praktische handvatten om studenten tijd- en plaatsonafhankelijk te laten oefenen met vakspecifiek klinisch redeneren. Door gebruik te maken van slimme prompting met relevante bronnen op het gebied van vakinhoud en toetscriteria/ rubrics uit bestaand onderwijs, is een AI companion te ontwikkelen die een zorgstudent helpt bij de ontwikkeling van het klinisch redeneren. De doelgroep bestaat dan ook uit docenten van zorgopleidingen.

Deelnemers worden voorzien van promptinstructies en gaan vervolgens onder begeleiding op een eigen laptop/ tablet aan de slag met het creëren van een relevante AI companion.

Door kortcyclisch de gemaakte prompt te evalueren ga je als docent naar huis met een werkwijze die direct met studenten te delen is.

5. Ai, Ai, Ai... Grootste missers en geleerde lessen uit de curriculumherziening

Simone Costongs

Lisette Flink

Nadine Jongenotter

Hogeschool Rotterdam

Met een uitgebreide evaluatie van de vorige curriculumherziening op zak en met ingrijpende veranderingen in de zorg én een nieuw opleidingsprofiel in het vooruitzicht begonnen we met veel energie en enthousiasme in 2020 aan een curriculumherzieningsproject. Het doel was meer ontwikkelingsgericht onderwijs te realiseren en een opgeruimd curriculum te ontwikkelen dat voortbouwt op wat goed was, met daarnaast ruimte voor actuele thema's. Met onder andere idealen, praktische randvoorwaarden, visie op onderwijs en beroep, modellen voor projectmatig werken en implementatie in het vizier, dachten we beter dan ooit voorbereid van start te kunnen gaan. Het werd een rollercoaster van formaat, met enerzijds voorspelbare factoren als een nieuw landelijk opleidingsprofiel en (voor ons) nieuwe inzichten in programmatisch toetsen en anderzijds onvoorziene factoren zoals de coronapandemie, bezuinigingen, en snelle technologische ontwikkelingen (waaronder AI). Daarnaast hebben we in Rotterdam een groot team vol met bevlogen vakexperts.

Doel van deze workshop is om gezamenlijk stil te staan bij mislukkingen, blunders en successen van curriculumherziening, en daarvan met én van elkaar te leren.

In deze workshop gaan we met alle geïnteresseerden (docenten, onderwijskundigen, ontwikkelaars, onderzoekers) aan de slag. We focussen op onze grootste blunders en de geleerde lessen van de afgelopen vijf jaar van onderwijsontwikkeling. We doen dit in korte presentaties met aansprekende voorbeelden. In het interactieve gedeelte van de workshop wisselen deelnemers eigen uitdagingen, blunders en best practices uit.

Bronnen:

Coppoolse, R. (2018). Werkregels voor innovatiemanagers: Vernieuwing in het hoger beroepsonderwijs in een versnelling (Proefschrift). Universiteit Utrecht.

6. Virtual Reality in de Verpleegkundige-opleiding: van kunstmatig naar curriculum

Rogier Buurs

Samantha Voets

Kris Laan

Jeroen Veltman

Hogeschool van Amsterdam

Na een periode van experimenteren en losse pilots, is het nu eindelijk gelukt om verschillende VR-toepassingen te integreren in het lopende curriculum van de hbo-verpleegkunde opleiding van de HvA! Wat begon als een kunstmatige onderwijsinnovatie, is nu een vaste en waardevolle component geworden. In deze workshop nemen we je graag mee in dit implementatieproces, dat met horten en stoten verliep maar uiteindelijk succesvol was.

Naast dat we graag onze ervaringen met het implementeren van VR-toepassingen delen, bieden we natuurlijk ook de kans om ze zelf te ervaren. Denk hierbij aan simulatieonderwijs met UbiSim of VR-films waarin je kunt ervaren hoe het is om patiënt te zijn in een specifieke zorgsituatie. Door dit zelf te ervaren, krijg je goed inzicht in hun potentieel voor het zorgonderwijs en kom je wellicht ook op ideeën voor creatieve toepassingen in jouw onderwijspraktijk. Vervolgens brainstormen we in kleine groepen over manieren om VR in jouw onderwijspraktijk te integreren en faciliteren we een discussie over de uitdagingen en kansen van VR. Natuurlijk verkennen we ook graag mogelijkheden tot samenwerking.

Of je nu sceptisch bent of juist enthousiast, docent bij verpleegkunde of bij een andere opleiding, onderwijsvernieuwer of onderwijskundige - iedereen is van harte welkom om deel te nemen en samen te ontdekken óf en hoe VR het zorgonderwijs kan transformeren.

Bronnen:

1. Ministerie van OCW. Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek - Houdbaar voor de toekomst. Den Haag; 2019.
2. Mulyadi M, Tonapa SI, Rompas SSJ, Wang RH, Lee BO. Effects of simulation technology based learning on nursing students' learning outcomes: A systematic review and metaanalysis of experimental studies. Vol. 107, Nurse Education Today. Churchill Livingstone; 2021.
3. Jallad ST, Işık B. The effectiveness of virtual reality simulation as learning strategy in the acquisition of medical skills in nursing education: a systematic review. Ir J Med Sci. 2022 jun 1;191(3):1407-26.
4. Fey MK, Roussin CJ, Rudolph JW, Morse KJ, Palaganas JC, Szyld D. Teaching, coaching, or debriefing With Good Judgment: a roadmap for implementing "With Good Judgment" across the SimZones. Adv Simul. 2022;7:39. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41077-022-00235-y>
5. Sterner A, Säfström E, Palmér L, Ramstrand N, Hagiwara MA. Development and initial validation of an instrument to measure novice nurses' perceived ability to provide care in acute situations - PCAS. BMC Nursing. 2020;19(1). doi:10.1186/s12912-020-0406-3

7. Toetsing in tijden van AI - van kunstmatig naar kunstzinnig

*Caroline Rijkers - de Boer
Christel Haasnoot
Hogeschool van Amsterdam*

Generatieve AI-tools zoals ChatGPT maken het voor studenten eenvoudiger dan ooit om teksten te produceren en opdrachten te voltooien. Voor docenten en toetsontwerpers binnen het hoger gezondheidszorgonderwijs (HGZO) roept dit een belangrijke vraag op: hoe borgen we dat studenten écht de beoogde leeruitkomsten behalen, en niet alleen slimme prompts inzetten?

Deze workshop richt zich op docenten en onderwijsadviseurs die hun toetspraktijk willen voorbereiden op de realiteit van AI. Het doel: inzicht krijgen in waar in het curriculum het risico op oneigenlijk gebruik van AI groot is, én leren welke aanpassingen nodig zijn om toetsing betrouwbaarder en betekenisvoller te maken.

Centraal staat de GenAI Toetsscan, ontwikkeld door het Centre for Teaching & Learning van de Hogeschool van Amsterdam. Dit praktische stappenplan helpt opleidingen toetsen systematisch te analyseren op gevoeligheid voor AI-gebruik, en reikt mogelijke oplossingsrichtingen aan om ze “AI proof” te maken. In de sessie zullen kleine groepsopdrachten zitten om kennis te maken met de toetsscan en oplossingsrichtingen te verkennen en bespreken.

De sessie sluit naadloos aan bij het centrale thema “AI, AI, AI ... (te) kunstmatig of kunstzinnig zorgonderwijs?”. Samen onderzoeken we hoe toetsing niet alleen bestand kan zijn tegen kunstmatig gebruik van AI, maar juist ook ruimte kan bieden voor kunstzinnig en verantwoord inzetten ervan.

Na afloop weet je hoe de Toetsscan werkt én beschik je over concrete handvatten om je eigen toetsing toekomstbestendig te maken

Bronnen:

1. HAN Toolkit AI bestendig toetsen
2. Npuls Visiestuk op toetsing en examinering
3. UU Toetsing en GenAI
4. UvA GenAI en toetsing op vakniveau

8. Zwemmen of verzuipen?!

Hoe je studenten mentaal voorbereidt op de overgang naar gediplomeerd verpleegkundige

Nelleke Rempe

De overgang van student naar verpleegkundige is vaak groter dan gedacht. Nieuwe verantwoordelijkheden, tijdsdruk en emotionele belasting vragen veel van jonge zorgprofessionals. In hun eerste werkjaar ervaren velen stress, twijfel en een tijdelijke dip in zelfvertrouwen. Hoe kun jij als opleider studenten hier beter op voorbereiden?

In deze interactieve workshop onderzoek je hoe je studenten mentaal kunt toerusten op het werken in de complexe zorgpraktijk. We verkennen de drie fases die starters doormaken - Doing, Being, Knowing - en wat dat betekent voor de begeleiding vanuit school of praktijk.

Verwacht veel herkenbare praktijkvoorbeelden en praktische tips om studenten te helpen omgaan met onzekerheid, verantwoordelijkheid en werkdruk. Samen ontdekken we wat werkt: hoe je realistische verwachtingen schept, veerkracht versterkt en professionele groei stimuleert. Je gaat naar huis met direct toepasbare ideeën voor lessen, mentoruren of BPV.

Wat levert het op?

- Inzicht in de mentale en professionele fases die starters doormaken
- Praktische tools om studenten realistisch en veerkrachtig voor te bereiden
- Inspiratie en ervaringsuitwisseling met collega's
- Een concreet actiepunt voor jouw opleiding of afdeling

9. Aan de slag met de two-lane approach voor AI-bewuste toetsing

Silvester Draaijer

VU Amsterdam, programmamanager VU Education Lab

Stan Buis

VU Amsterdam, opleiding HGZO

Generatieve AI stelt het hoger onderwijs voor een fundamentele vraag: hoe ontwerpen we toetsing zodat we kunnen blijven instaan voor de kwaliteit van onze afgestudeerden? Hoe kunnen we betrouwbaar vaststellen wat studenten zelfstandig weten en kunnen wanneer AI hen actief ondersteunt?

Prof. Danny Liu (University of Sydney) stelt de two-lane approach voor: toetsing die we conceptueel in twee banen kunnen plaatsen. In de ene baan is het gebruik van generatieve AI toegestaan en wordt het verantwoord inzetten van AI als leerinstrument gestimuleerd. In de andere baan wordt onder directe supervisie getoetst om eenduidig vast te stellen wat de student kan, eventueel zelfs met AI. Op curriculum- en vakniveau ligt de verantwoordelijkheid bij docenten om een doeltreffende mix te kiezen van opdrachten en toetsing in die banen die de leerdoelen waarborgt.

Wat gaan we doen?

Na een korte toelichting op het model pas je de two-lane approach toe op je eigen onderwijspraktijk, in samenwerking met collega's uit het werkveld. We sluiten af met een nabespreking waarin we indrukken, dilemma's en concrete verwachtingen uitwisselen. U gaat naar huis met praktische inspiratie voor uw opleiding.

Opzet:

- Toelichting model: 20 mins
- Opdrachtuivoeren: 40 mins
- Nabespreken: 15 mins